

Stockholm 2022-09-19

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
cc: ju.L1@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2022/02004

Svar på remiss SOU 2022:29 Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor

Svenska Pensionsstiftelsers förening (SPFA) är en ideell förening för större svenska pensionsstiftelser (s.k. 9a§-stiftelser). Föreningens syfte är att bevaka och driva frågor som berör pensionsstiftelser, vara remissorgan avseende frågor som berör pensionsstiftelser samt en mötesplats för erfarenhetsutbyte för medlemmarna.

SPFA representerar flertalet av de större pensionsstiftelserna i Sverige. Föreningen har 54 medlemmar som tillsammans förvaltar över 200 miljarder kr.

SPFA lämnar följande svar på Justitiedepartementets remiss SOU 2022:29 om Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor.

1. Sammanfattning

En modernare koncerndefinition

Mot bakgrund av pensionsstiftelsernas funktion och syfte är det inte lämpligt att konsolidera pensionsstiftelser med den arbetsgivare vars pensionsutfästelser pensionsstiftelsen tryggar. SPFA uppfattar att den ändring som föreslås i koncerndefinitionen i Årsredovisningslagen och Aktiebolagslagen inte kommer att medföra att pensionsstiftelser kan anses vara dotterföretag till arbetsgivaren. SPFA:s uppfattning är dock att det vore lämpligt med ett uttryckligt undantag avseende pensionsstiftelser, i syfte att undanröja oklarhet vid tillämpningen av den nya definitionen. Det vore även bra med ett förtydligande rörande lag (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.

En ny uppställning för eget kapital för Övriga företag

SPFA noterar att den föreslagna uppställningen på sid. 40, Övriga företag – II Fonder p. 1 – 4, inte blir relevant för pensionsstiftelser.

2. Pensionsstiftelsers funktion

En pensionsstiftelse bildas av arbetsgivaren och är därefter en fristående juridisk person med det enda ändamålet att trygga arbetsgivarens pensionsåtaganden och utgöra en pantsäkerhet för arbetsgivarens pensionsutfästelser. Arbetsgivaren kan inte göra förbehåll om att utfästelserna beror av vilka medel som kan utgå ur stiftelsen, utan arbetsgivarens ansvar för utfästelserna är obegränsat. Pensionsstiftelser får inte själva göra utfästelser om pension eller betala ut pension till pensionsborgenärerna. En pensionsstiftelse ingår inte i någon ekonomisk enhet med arbetsgivaren utan har tvärtom funktionen att vara en fristående pantsäkerhet för arbetsgivarens åtaganden i pensionsborgenärernas intresse.

3. Avsnitt 3 - Skyldighet för vissa företag att offentliggöra inkomstskatteuppgifter

SPFA bedömer att den föreslagna lagen inte blir tillämplig på pensionsstiftelser.

4. Avsnitt 4 - En modernare koncerndefinition

Ändring av koncerndefinitionen i Årsredovisningslagen (1995:1554) ("ÅRL") och Aktiebolagslagen (2005:551) ("ABL")

Enligt förslaget till ändring av koncerndefinitionen i ÅRL och ABL ska ett företag anses vara moderföretag och en juridisk person dotterföretag om det finns ett bestämmande inflytande över den juridiska personen. Kravet på ägarandel föreslås tas bort och listan över situationer där bestämmande inflytande anses föreligga är inte längre uttömmande. SPFA bedömer att den föreslagna nya koncerndefinitionen inte kommer att medföra att pensionsstiftelser kan anses vara dotterföretag till arbetsgivaren då det inte finns någon rösträtt knuten till andelar i en pensionsstiftelse, pensionsstiftelsen inte har några ägare, pensionsstiftelsernas styrelseledamöter och suppleanter i enlighet med Lag (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. ("Tryggandelagen") 16 § ska väljas till lika antal av arbetsgivaren och de arbetstagare som omfattas av stiftelsens ändamål och, till sist, att pensionsstiftelsen styrs av sitt ändamål vilket framgår av stadgarna.

Då koncerndefinitionen inte längre är uttömmande vill SPFA lämna följande synpunkter avseende IFRS 10 i förhållande till pensionsstiftelserna. Arbetsgivarens pensionsutfästelser är som angavs ovan oberoende av pensionsstiftelsens utveckling. Arbetsgivaren har möjlighet att få gottgörelse motsvarande sina pensionskostnader förutsatt att tillgångarna i stiftelsen överstiger pensionsskulden. Arbetsgivaren kan dock inte anses ha inflytande i den mening som avses i IFRS 10 och i vart fall inte bestämmande inflytande. För att undanröja oklarheter vid tillämpningen av den nya koncerndefinitionen vore det dock önskvärt om detta kunde uttryckligen förtydligas eller fastslås som ett undantag.

SPFA noterar att Stiftelselagen (1994:1220) ("Stiftelselagen") inte tillämpas på pensionsstiftelser, utan dessa lyder under Tryggandelagen. För bestämmelser om bokföring och annan redovisning för pensionsstiftelser hänvisas i Tryggandelagen 17 a § till bokföringslagen (1999:1078) och ÅRL. I fråga om bolag som pensionsstiftelser gjort placeringar i kan det uppstå frågor vid tillämpning och gränsdragningar på samma sätt som vid bedömning av om koncernförhållanden föreligger utifrån den ändrade definitionen generellt. SPFA vill också uppmärksamma lag (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän. Det bör förtydligas att bestämmande inflytande enligt den ändrade definitionen i ÅRL inte kan anses föreligga enbart på grund av att någon anses vara verklig huvudman enligt lag (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän, exempelvis enligt § 4 p. 1.

4.2 Konsekvenser

Konsekvenser för stiftelser

SPFA noterar inledningsvis att konsekvensavsnittet endast verkar avse stiftelser som lyder under Stiftelselagen och inte pensionsstiftelser. SPFA har dock valt att svara utifrån pensionsstiftelsernas perspektiv.

Enligt utredningen innebär inte förslaget till ändrad koncerndefinition att stiftelser kommer att konsolideras som dotterföretag (SOU 2022:29 s 191). Som anges ovan är det SPFA:s uppfattning att pensionsstiftelser inte kommer att konsolideras med arbetsgivaren. Definitionen i ÅRL och ABL blir inte tillämplig i förhållande till pensionsstiftelser även om kravet på ägarandel tas bort.

Dock noterar SPFA att den ändrade definitionen i ÅRL kan få betydelse för hur en pensionsstiftelse ska ta upp bolag som pensionsstiftelsen investerat i. För det fall att pensionsstiftelser behöver ta upp bolag i vilka man placerat i som dotterföretag vilka tidigare inte

behövt tas upp kommer det att leda till mer administrativt arbete med medföljande ökade kostnader.

SPFA noterar att den ändrade koncerndefinitionen även får betydelse vid tillämpningen av Tryggandelagen 11 § i vilken det anges begränsningar för en pensionsstiftelse att äga aktier i ett dotterföretag (enligt 1 kap 11 § Aktiebolagslagen (2005:551)) till det bolag som grundat pensionsstiftelsen.

5. Avsnitt - En ny uppställning för eget kapital för Övriga företag

Även i detta avseende omnämns stiftelser som lyder under Stiftelselagen, inte specifikt pensionsstiftelser. Dock uppfattar vi av uttalandet på sid 160 att pensionsstiftelserna kan bedömas som "Övriga svenska juridiska personer bildade enligt särskild lagstiftning" och att pensionsstiftelser därmed ska tillämpa den nya uppställningsformen. Det bör noteras att den föreslagna uppställningen på sid. 40, Övriga företag – II Fonder p. 1 – 4, dock inte blir relevant för pensionsstiftelser.

6. Avsnitt – En möjlighet att i vissa fall redovisa finansiella skulder enligt internationella redovisningsstandarder

SPFA bedömer att förslaget inte blir tillämplig på pensionsstiftelser.

Med vänlig hälsning

Johanna Meidell
Ordförande SPFA